

IETS OVER DE GESCHIEDENIS VAN KATENDRECHT

DOOR EDUARD G. VERSCHOOR

De naam Katendrecht, die voor het eerst in 1199 voorkomt als Catendrech, in 1240 als Cathendrecht en in 1383/84 als 'Kattendrec' (vermoedelijk uit te spreken als 'Kattendrech')¹⁾, had vóór het ontstaan van de Grondheerlijkheid Charlois in 1460²⁾, behalve op de polder van die naam, ook betrekking op het omringende gebied, dat later zou worden ingenomen door de beide voormalige gemeenten Charlois en 's-Gravenambacht. Mogelijk heeft de officiële naam Cathendrecht oorspronkelijk alleen betrekking gehad op de oudste inpoldering met het Tolhuys voor het innen van de riviertol, het veergeld en de wegtol, terwijl het bovenbedoelde district, toen het nog niet was bedijkt, door de schippers werd aangeduid met de waternaam Cattendrecht. In oudere bronnen, zoals de rekeningen van de Heerlijkheid Putten en een sententie van het Hof van Holland uit het jaar 1469, wordt de polder Katendrecht namelijk ook genoemd ' 't lant van Cattendrecht'³⁾. De plaatsnamen met de uitgang -drecht, zoals Pendrecht, Barendrecht, Zwijndrecht en Dordrecht, lijken verband te houden met een ondiepte naast een bevaarbare kreek of waterstrook in stromend rivierwater. Uit een vergelijking van de naamsvorm Cattendrecht met andere dergelijke aardrijkskundige namen, zoals Katwijk (aan de Rijn en aan de Maas), Katham, Kathoek, Katshoek, Kattendijke of Katsdijke, Katsbogte, en ook buitenlandse namen als Chatham, Cats Water, of Katzbach, menen wij te hebben begrepen dat de oorspronkelijke betekenis van deze naam ongeveer zou kunnen worden omschreven als 'vaarroute langs ondiepte met een katachtige bocht of zijafwijking'. Deze laatste zal men moeten zoeken bij de voormalige rivierbocht of inham De Koedood, die vroeger ter plaatse lag van de huidige Waalhaven.

De etymoloog J. de Vries veronderstelt in zijn boek over de Nederlandse plaatsnamen dat het bestanddeel 'katen' in de naam Katendrecht het woord *kote(n)* zou kunnen zijn. Met dit van oorsprong Saksische woord werd vroeger bedoeld een perceel grond dat van de (veroverde of in bezit genomen) gemeenschappelijke